

Miscel·lània genealògica

DEDICADA A FRANCESC HERNÁNDEZ MONJO, MÚSIC I PINTOR

Antoni Tudurí

Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

Va ser a l'any 1972 quan va morir una dona coneguda com Antòñita Baquero, llogatera d'una casa dels meus pares, al carrer Ruiz i Pablo de Castell, que era fadrina i sembla ser que d'origen mallorquí. Crec que no tenia altra família que una germana casada amb un almirall italià, persones de les quals tinc un record un poc tèrbol i quan la casa va quedar lliure d'estadants, vaig poder arreplegar un reclinatori (moble utilitzat per agenollar-se i resar) amb una placa commemorativa d'un viatge de Maó al sud de Itàlia passant per Barcelona a l'any 1921 i una capella de moquin de no massa qualitat artística, plena de petites figures de sants i verges, que tenia per fons una pintura a l'oli on es podia veure un veler desbarborat, en plena tempesta, de nom «*Manuel*» i amb una indicació de que la seva posició estimada era a l'altre banda del món, entre les illes Marianas i Ma-

nila. Aquest oli està datat a l'any 1887 i no és altre cosa que un exvot d'una notable qualitat.

Un dia vaig decidir desmuntar aquesta pintura del moble al que servia de porta i seguint el consell de Francesc Calvet, el vaig fer emmarcar i es pot veure a la figura que il·lustra aquesta miscel·lània. La firma era de F. Hernández Monjo, de qui un servidor no en sabia quasi res, com és costum a aquestes breus ressenyes. I, per tant, no va quedar més remei que posar fil a l'agulla arxivística i històrica i investigar qui era aquesta persona. Les primeres notícies em van dur a saber que era un pintor especialitzat en temes mariners, amb una producció considerable i que encara avui en dia se'l cita periòdicament a subhastes d'art de prou qualitat. Però, a més, m'ha sorprès la seva faceta de músic i mestre i concertista de piano, d'acord amb les notícies de la premsa de finals del segle XIX i primer terç del segle XX. En resum, un artista de doble dedicació i una dilatada trajectòria artística.

♦ I QUI ERA aquest Francesc Hernández Monjo? Entrant a la gran base

de dades «Genealogia dels menorquins», d'Antoni Guasch Bosch, podem veure que era fill de Gabriel Hernández Pons i d'Isabel Monjo Gelabert, casats a Maó l'any 1856. D'altra banda, era cosí bò de l'arxiver i historiador Francesc Hernández Sanz (pare de Joan Hernández Mora) i cosí germà de Maria Tudurí Monjo, que era la mare de la saga Rubió i Tudurí. El seu pare i el seu avi van ser argenters i gravadors

d'alta qualitat artística i professional. Consta que va tenir tres germanes, Magdalena (1858); Francisca (1865) i Eufèmia (1869), però només sabem que la germana gran, Magdalena, el va sobreviure a l'any 1937, mentre que Eufèmia només va viure dos anys. De Francisca, no tenim cap dada.

En resum, un membre d'una saga d'ampla i forta dimensió artística que ha passat a un estadi de desconeixe-

ment que caldria esmenar. A l'«Enciclopèdia de Menorca», tom 17, hi ha una estimable descripció de la seva vida i obra, on es mostra una fotografia d'Hernández Monjo feta per una altre personatge destacable, el fotògraf Francesc Monjo i Monjo, de qui en

parlarem a una miscel·lània futura.

D'altra banda, em segueix intrigant l'existència del veler de dos pals «*Manuel*» a més de 14.000 milles nàutiques de Menorca, unes 110 vegades la distància que hi ha entre Ciutadella i Barcelona i com va ser possible que se li dediqués un exvot, indici clar de que va tornar a port, encara

«Barco», oli sobre tela d'Hernández Monjo

que hi hagués «*siete pies de agua en la bodega*». Potser qualcú ens podrà donar detalls d'aquest accidentat viatge a l'altre punta del món.

Com és costum, diré que un servidor té 62 línies directes de sang amb un número mínim de 16 bots, en tant que Antoni Guasch té moltíssimes més connexions directes, 234, però amb 17 bots mínims, i Rafael Aedo Pons, 69 relacions directes amb 18 bots.